

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ δημιουργείται Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ρυθμίζονται τα σχετικά ζητήματα. Σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι «η θεσμοθέτηση των κατάλληλων μηχανισμών και διαδικασιών για την καταγραφή όλων των αγροτών και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της χώρας, με όλες τις απαραίτητες αλφαριθμητικές και χαρτογραφικές πληροφορίες, για τη λήψη αποφάσεων και την άσκηση της αγροτικής πολιτικής και ο καθορισμός της έννοιας του επαγγελματία αγρότη» (βλ. Αιτιολογική Έκθεση). Στο Μητρώο εγγράφονται υποχρεωτικώς όλα τα ενήλικα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα που ασκούν στην επικράτεια αγροτική δραστηριότητα ή κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση (άρθρο 1 παρ. 1). Συναφώς, και προκειμένου περί της εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων, θεσπίζονται οι σχετικοί ορισμοί του επαγγελματία αγρότη, του κατόχου αγροτικής εκμετάλλευσης, της αγροτικής εκμετάλλευσης, των μεικτών αγροτικών εκμεταλλεύσεων, των αγροτικών προϊόντων και της αγροτικής δραστηριότητας (άρθρο 2). Το προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει επίσης ρυθμίσεις οι οποίες αφορούν στη διαδικασία εγγραφής των υποχρέων στο Μητρώο και τις κυρώσεις σε περίπτωση που αυτοί παραλείψουν να υποβάλουν αίτηση εγγραφής ή συμπληρώσουν το σχετικό έντυπο με ψευδή ή ανακριβή στοιχεία (άρθρο 3). Η ενημέρωση του Μητρώου γίνεται, κατ' αρχήν, σε περιφερειακό επίπεδο από τις κατά τόπους Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (άρθρο 4). Συγκεντρωτικό Μητρώο με όλα τα στοιχεία του Μητρώου Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων τα οποία υποβάλλονται στις Περιφερειακές Διευθύνσεις τηρείται κατ' αρχήν στη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε ηλεκτρονική μορφή (άρθρο 6). Εν όψει, εξ άλλου, της αποτε-

λεσματικής χάραξης της αγροτικής πολιτικής και της λυσιτελούς επίλυσης των αγροτικών ζητημάτων (βλ. Αιτιολογική Έκθεση) ενοποιούνται το υπάρχον Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, το οποίο τηρείται συμφώνως προς το άρθρο 1 του ν. 2332/1995, και η βάση δεδομένων του Συστήματος Υποστήριξης της Λήψης Αποφάσεων Σχεδιασμού Διαρθρωτικών Μέτρων Αγροτικής Πολιτικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η ενημέρωση της ενιαίας βάσης, η οποία θα περιλαμβάνει τόσο αλφαριθμητικές όσο και χαρτογραφικές πληροφορίες, θα γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του δικτύου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (άρθρο 7). Στοιχεία για την ενημέρωση του αρχείου θα αντλούνται και από άλλες πηγές, όπως το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (Ο.Σ.Δ.Ε.), το Κοινό Αλιευτικό Μητρώο (Κ.Α.Μ.) και άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς (άρθρο 5). Περαιτέρω, εξουσιοδοτείται ο αρμόδιος υπουργός να καθορίσει με αποφάσεις του ειδικότερα ζητήματα σε σχέση με το παρόν Νοσχ (άρθρο 8), και τροποποιούνται διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας ως προς τους ορισμούς του επαγγελματία αγρότη και της αγροτικής δραστηριότητας (άρθρο 9) προς την κατεύθυνση της εναρμόνισης των σχετικών ρυθμίσεων με το προτεινόμενο πλαίσιο (βλ. Αιτιολογική Έκθεση, επί του άρθρου 9). Τέλος, διατηρείται η διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 1 του ν. 2332/1995 σχετικά με την κατάθεση των ειδικών παραβόλων για τα δικαιώματα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων και έκδοσης των σχετικών πιστοποιητικών, σε ειδικό λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος υπέρ του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (άρθρο 10).

I. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοσχ

1. Επί των άρθρων 1, 2, 3 και 4

Με την παρ. 1 του άρθρου 1 του προτεινόμενου Νοσχ θεσπίζεται υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο όλων των ενήλικων φυσικών προσώπων, όπως και των νομικών προσώπων που ασκούν αγροτική δραστηριότητα ή κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση.

Σχετικώς παρατηρούνται τα εξής:

α) Προβληματισμός θα μπορούσε να δημιουργηθεί από τη χρήση του όρου «δικαίωμα εγγραφής» (και όχι «υποχρέωση εγγραφής») για ορισμένες κατηγορίες προσώπων στις παρ. 1α., 3 και 4 του άρθρου, όπως και στον τίτλο του, υπό το φως ιδίως και της Αιτιολογικής Έκθεσης, όπου αναφέρεται ότι «Σύμφωνα με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, η εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) είναι υποχρεωτική για όλα τα ενήλικα φυσικά πρόσωπα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ασκούν αγροτική δραστηριότητα, δηλαδή κάθε επαγγελματική δραστηριότητα σε έναν τουλάχιστον από τους κλάδους της αγροτικής οικονομίας (...) που αποσκοπεί στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθώς και την επαγγελματική

δραστηριότητα που αφορά στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 kw, στη λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων και στη δασική παραγωγή ως και για τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση χωρίς να ασκούν προεχόντως αγροτική δραστηριότητα».

β) Περαιτέρω, συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, «Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιδιώκεται η θεσμοθέτηση των κατάλληλων μηχανισμών και διαδικασιών για την καταγραφή όλων των αγροτών και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της χώρας (...) και ο καθορισμός της έννοιας του επαγγελματία αγρότη», ενώ στη συνέχεια αναφέρεται ότι «το Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με το Μητρώο Επαγγελματιών Αγροτών αλλά επιτακτική τίθεται η καταγραφή όλων των φυσικών και των νομικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα, που κατέχουν αγροτική γη, βοσκοτόπους κλπ ανεξαρτήτως του εάν αυτά αποτελούν συγκροτημένη αγροτική εκμετάλλευση που ενοικιάζεται ή που παραμένει σε αγρανάπαυση κλπ». Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί στην παρ. 2 του άρθρου 1 εάν σκοπός του Νσχ είναι η καταγραφή μόνο όλων των επαγγελματιών αγροτών και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της χώρας, ή όλων των φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν στην επικράτεια αγροτική δραστηριότητα ή κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση.

γ) Δεδομένου, επίσης, ότι στην παρ. 1 του άρθρου 3 και την παρ. 2 του άρθρου 4 γίνεται λόγος μόνο για επαγγελματίες αγρότες και κατόχους αγροτικών εκμεταλλεύσεων, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί η διαδικασία εγγραφής στο Μητρώο των λοιπών προσώπων που ασκούν αγροτική δραστηριότητα.

Επισημαίνεται ακόμη ότι θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να περιγράφεται σαφέστερα ο σκοπός της δημιουργίας του Μητρώου («για τη λήψη αποφάσεων και την άσκηση της Αγροτικής Πολιτικής», βλ. Αιτιολογική Έκθεση), στο μέτρο ιδίως που η τήρηση του ανωτέρω αρχείου θα μπορούσε να εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 2472/1997 [βλ. άρθρο 4 παρ. 1α) του εν λόγω νόμου], πράγμα το οποίο θα φανεί ιδίως από το αναλυτικό περιεχόμενο και τις πληροφορίες που θα περιέχει το Μητρώο. Το άρθρο 8 του Νσχ ορίζει, όμως, ότι η σχετική ρύθμιση θα λάβει χώρα μεταγενεστέρως με υ.α.. Στο ίδιο πλαίσιο, και για λόγους άρσης τυχόν αμφιβολίας ως προς το περιεχόμενο των πληροφοριών που θα συλλέγονται από τα αρμόδια όργανα και τον σκοπό προς τον οποίο θα τυγχάνουν επεξεργασίας, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να προσδιορίζονται στο προτεινόμενο Νσχ το περιεχόμενο και οι πληροφορίες που θα περιέχει το Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, τουλάχιστον σε γενικές γραμμές, και να μην καταλείπεται εξ ολοκλήρου ο προσδιορισμός τους στην έκδοση υπουργικής απόφασης. Ζητήματα εφαρμογής του ν. 2472/1997 ενδέχεται να αναφύονται, τέλος, και ως προς τις πηγές ενημέρωσης του Μητρώου που προβλέπονται στο άρθρο 5 (πρβλ. άρθρο 8 του ν. 2472/1997 για τη διασύνδεση αρχείων) καθώς και ως προς αυτή

καθ' εαυτή την τήρησή του, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 6 (πρβλ. άρθρα 4, 5 και ιδίως 10 του ν. 2472/1997 ως προς τις υποχρεώσεις που βαρύνουν τον υπεύθυνο επεξεργασίας). Στην αίτηση, τέλος, για την ενιαία ενίσχυση (βλ. άρθρο 5 του Νσχ, όπου ορίζονται οι πηγές της ενημέρωσης του Μητρώου) θα πρέπει να αναγράφεται ότι τα δηλούμενα στοιχεία τυγχάνουν επεξεργασίας.

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 1 δ), ε) και στ) και παρ. 4

Στις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 δ) και στ) και παρ. 4 μεταξύ των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στην έννοια των όρων «αγροτική εκμετάλλευση» και «αγροτική δραστηριότητα» αναφέρεται και η διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Υπό το φως των νόμων που διέπουν την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (βλ. ιδίως, ν. 3468/2006 και 3851/2010), θα ήταν ενδεχομένως ακριβέστερο να γίνεται λόγος για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [(ενδεχομένως και για Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.ΘΥ.Α.)] ή, αναλόγως προς τη βούληση του νομοθέτη, για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, εγκατάσταση ή και λειτουργία μονάδων παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε.. Ανάλογη διευκρίνιση θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να γίνει και ως προς τούς όρους φυσικά πρόσωπα απασχολούμενα στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και, ειδικότερα, ως προς την έννοια της απασχόλησης εν προκειμένω.

Επίσης, στο σημείο ε) θα μπορούσε, για λόγους σαφήνειας, να διευκρινισθεί εάν στις μεικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις περιλαμβάνονται πρόσωπα τα οποία δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς της οικονομίας εν γένει ή μόνο της πρωτογενούς ή και της δευτερογενούς.

3. Επί του άρθρου 3 παρ. 2

Επειδή μόνο η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977 έχει τροποποιηθεί, και μάλιστα επανειλημμένως, θα ήταν ενδεχομένως ακριβέστερο να διαγραφεί στην προτεινόμενη ρύθμιση η φράση «μετά την τροποποίησή τους ... του ν. 3220/2004».

4. Επί των άρθρων 4 παρ. 1 και 7 παρ. 2

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα μπορούσαν, για λόγους συστηματικότητας, να ενοποιηθούν και να αναγραφεί αναλυτικότερα η διαδικασία και οι αρμόδιοι φορείς ενημέρωσης του Μητρώου.

5. Επί του άρθρου 7 παρ. 3

Προφανώς εκ παραδρομής, επαναλαμβάνεται στο τέλος της παραγράφου η φράση «εφόσον δεν επιβάλλεται η χωριστή τήρησή τους από Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

6. Επί του άρθρου 9

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997 για λόγους εναρμόνισης με τις θεσπιζόμενες ρυθμίσεις.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η τροποποιούμενη διάταξη προσδιορίζει την έννοια του αγρότη προς τον σκοπό της εφαρμογής των διατάξεων του εν λόγω νόμου (ν. 2520/1997), που είναι η στήριξη κυρίως των νέων αγροτών. Η διάταξη έχει, επομένως, συγκεκριμένο σκοπό και πεδίο εφαρμογής. Η αναδιατύπωση, κατά συνέπεια, της έννοιας του αγρότη με την προσθήκη του όρου επαγγελματίας, εν προκειμένω, θα έπρεπε, ενδεχομένως, να αφορά το σύνολο των σχετικών ρυθμίσεων του ν. 2520/1997 (με την αντικατάσταση, επί παραδείγματι, του όρου νέος αγρότης από τον όρο νέος επαγγελματίας αγρότης).

Εκ παραδρομής, άλλωστε, αναφέρεται το ΦΕΚ Α' 181 αντί του ορθού ΦΕΚ Α' 81 ως στοιχείο δημοσίευσης του ν. 2601/1998.

Το σημείο, τέλος, γγ) συστηματικώς εντάσσεται ως στοιχείο βγ) στην περίπτωση β) της τροποποιούμενης διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997.

Αθήνα, 20 Αυγούστου 2010

Οι εισηγητές

Δημήτριος Βασιλείου

Γεωργία Μακροπούλου

Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Β'

Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Στέφανος Κουτσουμπίνας

Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών